

Reportage

'Het moet één enorme volië'

► Han van Hagen neemt initiatief voor unieke expositie

ZUIDWOLDE - 'Je wordt 70 en je wilt wat,' lacht Han van Hagen, inmiddels 71. 'Ik maakte vier etsen van raven naar aanleiding van een gedicht van de Oostenrijkse dichter Georg Trakl. Kort daarna zag ik een tentoonstelling voor me "Heel Nederland de lucht in. Een eerbetoon aan de vogel in de kunst". Kunstvriend Rob Möhlmann bood de helpende hand. Het resultaat: zes verschillende locaties verspreid over Nederland met het werk van 112 vogelkunstenaars die overal hun vogels laten uitvliegen. Zo'n 1200 kunstwerken. Een mooier feest kan ik me niet voorstellen.'

Ton Henzen

We nemen plaats in de woonkamer in de ruime woning in het Reestdal. Han van Hagen en zijn vrouw Lia van Rhijn hebben er beiden een atelier. In de woonkamer met uitzicht op een prachtig heideveld staat een telescoop op een standaard. Ze is gericht op een ooievaarsnest. Nee, een vogelaar is hij niet, maar hij is wel gefascineerd door vogels. Op de plek in het Reestdal waar zij wonen, zijn 150 soorten gespot. In zijn vroegere woonplaats Nieuwkoop maakte etser Han van Hagen vooral landschappen. Op het laatste voegde hij dieren toe aan zijn etsen. Daar is hij in Zuidwolde verder meegegaan en geleidelijk kwamen in zijn werk ook vogels voor.

Grafisch

'Ik kreeg een keer een jonge bosuil van iemand. Die uil zat te sullen in een doos. Daar heb ik een prent van gemaakt. De havik die in het logo symbool staat voor De Havixhorst werd hier in het bos gevonden. Hij was dood. Ook daar heb ik een prent van gemaakt. Ik ben altijd op zoek naar vogels waar grafisch gezien iets mee is. Een havik heeft lichtdonkere vlekken. Prachtig. Voor mij is een vrouwtjesend tien keer zo interessant vanwege de vlekken dan een mannetjesend met zijn mooie kleuren. Daar heb ik niets aan.'

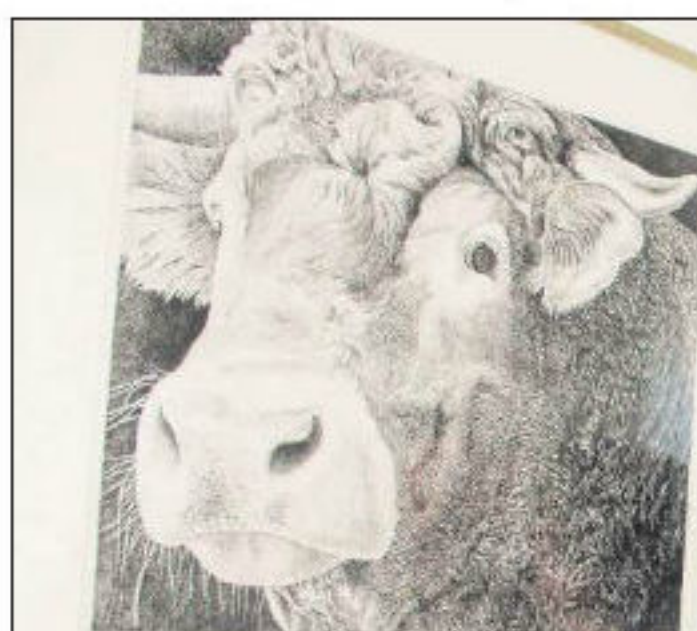
Han van Hagen bereidt niet alleen op zes locaties zijn vogelpositie voor waaraan hij zelf zeventien etsen levert, hij is ook be-

zig met de voorbereidingen voor een nieuwe expositie in het Beeldenpark van De Havixhorst waarin dieren de toon aangeven. 'Ik heb het zo druk, ik vind alles even belangrijk. De geëxposeerde beelden van dieren in het Beeldenpark van De Havixhorst worden niet op de gewone manier neergezet: ze gaan tussen de vaste collectie als het ware een eigen leven leiden. Opeens zie je een beeld van een leeuw liggen.'

Er wordt een relatie gelegd met de vrijdag voor het publiek geopende Wildlands Adventure Zoo in Emmen. De opening van de tentoonstelling in De Havixhorst wordt op 24 april verricht door Wildlands-directeur Frankwin van Beers.

Volië

Eerst het eerbetoon aan de vogels in de kunst in Appingedam, Schokland, Rotterdam, Den Haag, Middelburg, in Slot Zeist en in Nieuw Amsterdam. 'Het moet één enorme volië worden.' Han van Hagen is bij iedere opening aanwezig, 'omdat het mijn feestje is. Als jezelf een feestje geeft, sta je lang in de

keuken om het een en ander voor te bereiden.' Hij heeft schrijvers onder wie Midas Dekkers, Hans Dorrestijn, Nico de Haan en Kees Moeliker gevraagd hun medewerking te verlenen aan een begeleidend boek. Ze gingen graag op de uitnodiging in. De Kunstvogelgids 'Hoogvliegers van het Laagland' is inmiddels verschenen. Rob Möhlmann schreef een kunsthistorische inleiding. Het boek is te bestellen via de Vogelbescherming en de deelnemende musea en galeries.

Han van Hagen is altijd met veel zaken tegelijk bezig. Hij houdt momenteel ook kunstvoorstellingen met illustraties van het werk van Jeroen Bosch: 'In de tuin der lusten vliegen vele vogels rond'. Het is nog maar twee jaar geleden dat Han dankzij meesterdrukker Jaap Schipper het gedicht Die Raben onder ogen kreeg. Schipper had het met de hand gezet en gedrukt. Het bracht de etsnaald van Han van Hagen in beweging.

Han van Hagen aan het werk. Eigen foto

Han van Hagen met de voorzitter van het Beeldenpark De Havixhorst Godert de Vos, Kunsthuis Secretaris.

Han van Hagen maakte als een soort voorstudie vier prenten van raven en een hoofdprent van twee raven. Ze zijn samengebracht in een ravenzwart omhulde cassette. Een prachtige bewaarplaats waaraan dochter Brigitte van Hagen als zangeres en componist, een cd en een partituur toevoegde. Han van Hagen raakte niet meer los van deze vogelsoort. Uiteindelijk heeft dit geleid tot zijn initiatief om een eerbetoon aan vogels te brengen. Hij en kunstvriend Rob Möhlmann benaderden andere kunstvrienden om deel te nemen aan de exposities op zes locaties. Bijna iedereen deed mee.

Vogelaars

Han van Hagen praat en schrijft graag. Hij schreef een uitvoerige inleiding over de expositie. 'Het vogeljaar is in volle gang, het gekwetter niet van de lucht. Alle vogelaars kijken omhoog, turen door verrekijkers en in de camera, op zoek naar het liefdesspel en het juiste moment. Voyeurs, die we zijn. Altijd op zoek, vol van onvervuld verlangen, op jacht. Het zit in de genen. En weer is de vogel gevlogen.'

Het kan ook anders: alle vogels rustig op een rij, ingekaderd in de lijst van een kunstwerk of zittend op een sokkel. Hier is het terrein van de intense beschouwer. Geen jachtgedoe of angst dat de vogel zich laat verjagen. Weer speelt geen rol. In de aangename beslotenheid van museum en galerie laten de vogels zich onverstoord bekijken. Niet alleen de vogel, ook

de kijkwijze van de maker verwondert. Double fun.'

'Heel Geveugeld Nederland de lucht in - Een eerbetoon aan de vogel in de kunst' is een tentoonstelling waar vogel én kunstenaar centraal staan. Niet alleen in de beeldende kunst, maar ook in de literatuur en de muziek speelt de vogel een belangrijke rol. De Grutto wordt bezongen als de koning van de weide en de Raaf toont zijn ware karakter in het Ravenlied, getoont op het gedicht van Georg Trakl.

Nieuw Amsterdam

Met meer dan 220 vogels aan de wand en in de ruimte gaat Galerie Van Strien in Nieuw Amsterdam vanaf komende zondag 3 april tot en met 26 juni op de wieken. Het

OPMERKELIJK Het eerbetoon aan de vogels in de kunst is te zien in Appingedam, Schokland, Rotterdam, Den Haag, Middelburg, Slot Zeist en Nieuw Amsterdam.

Reportage

re worden'

s van Steenwijk voor een ets van hem in Boom regionale uitgevers

De Raven

In de middag haasten zich de raven krijgend over een duister oord

Ze werpen schaduwen op hinden en soms ziet men ze korzelig rusten.

O, hoe ze de okeren stilte storen waarin een akker zich verlustigt, als een vrouw die kronkelt en verleidt.

En soms kan men ze kijken horen om een kring dat hier of daar te stinken ligt.

Dan plots gaat noordwaarts weer hun vlucht, als een lijkenstoet verdwijnend uit het zicht in luchten die van wellust zinderen.

Georg Trakl
(vertaling Gerbrand Bakker)

Lia van Rhijn en Han van Hagen. Eigen foto

Werk van Lia van Rhijn. Eigen foto

brons, klei of glas. Met een typerende houding, de reflectie van het licht op veren, de blik. Een portret van de vogel als individu. 'Aan vogels worden allerlei menselijke eigenaardigheden toegedicht. Door de hele kunstgeschiedenis vertolken afbeeldingen van vogels menselijke eigenschappen. De uil betekent soms de domheid zelf. Zie afbeeldingen van Jeroen Bosch en Jan Steen. In de oudheid is de uil de begeleider van de godin Athene en symboliseert hij juist wijsheid. In wapens en vlaggen speelt de mythische adelaar een belangrijke rol. De adelaar is de metgezelle van de oppergod Zeus en het symbool van Johannes de evangelist.'

Vogels symboliseren de ultieme vrijheid en verlangen naar het onbestemde, naar verre oorden, de horizon voorbij. Over vogels raak je nooit uitgepraat. En volgens Han van Hagen nooit uitgekeken.

► Meer informatie: www.hoogvliegersvanhetlaagland.nl

Han van Hagen. Boom regionale uitgevers

Expositie 'Heel Nederland de lucht in

ZUIDWOLDE - De in Voorburg geboren en getogen Han van Hagen maakte zijn eerste etsen in 1970. Zij ontstonden in het kleine etslokaal van de Kunstacademie in Den Haag.

Dit staat in het boek dat over zijn oeuvre is verschenen met het voorwoord van Ger Luijten, conservator van het Rijksprentenkabinet van het Rijksmuseum in Amsterdam. Het Rijksmuseum heeft etsen van Han van Hagen aangekocht evenals het Gemeentemuseum in Den Haag.

Het kunstenaarsteelt Han van Hagen en Lia van Rhijn wonen in het Reestdal. Lia maakt keramiek. Zij vervaardigt zowel gedraaid werk als handgevoormde sculpturen en bronzen beelden. Han van Hagen maakt vooral etsen. Hij is een van de initiatiefnemers van de Haagse Etsclub. Zowel Han als Lia hebben regelmatig exposities door het hele land.

In het Kunstcentrum Hoëstede Duet in hun woning is een tentoon-

stellingsruimte met een permanente expositie van eigen werk. In het Kunstcentrum geven ze cursussen tekenen, schilderen en grafiek. Regelmatig worden kunstreizen georganiseerd.

Op donderdag 7 april om 20.00 uur geeft Han van Hagen zijn kunstvoorstelling 'Circus Jeroen Bosch' in Galerie Van Strien in Nieuw Amsterdam. Hij exposeert tot en met 26 juni in galerie de Schaapskooi van Beeldenpark De Havixhorst met etsen. Op 26 mei geeft hij daar de lezing over het werk van Jeroen Bosch. Verder is deze voorstelling nog te zien in de Bibliotheek van Hoogeveen op 14 april en in Schoonewelle Zwartshuis op 21 april.

Galeries en musea

De deelnemende galeries en musea aan de expositie 'Heel Nederland de lucht in. Een eerbetoon aan de vogel in de kunst' zijn:

Galerie T, Middelburg: 3 april tot en met 26 mei. Openingsdagen:

donderdag t/m zaterdag van 11.00 tot 16.00 uur, zondag van 13.00 tot 16.00 uur.

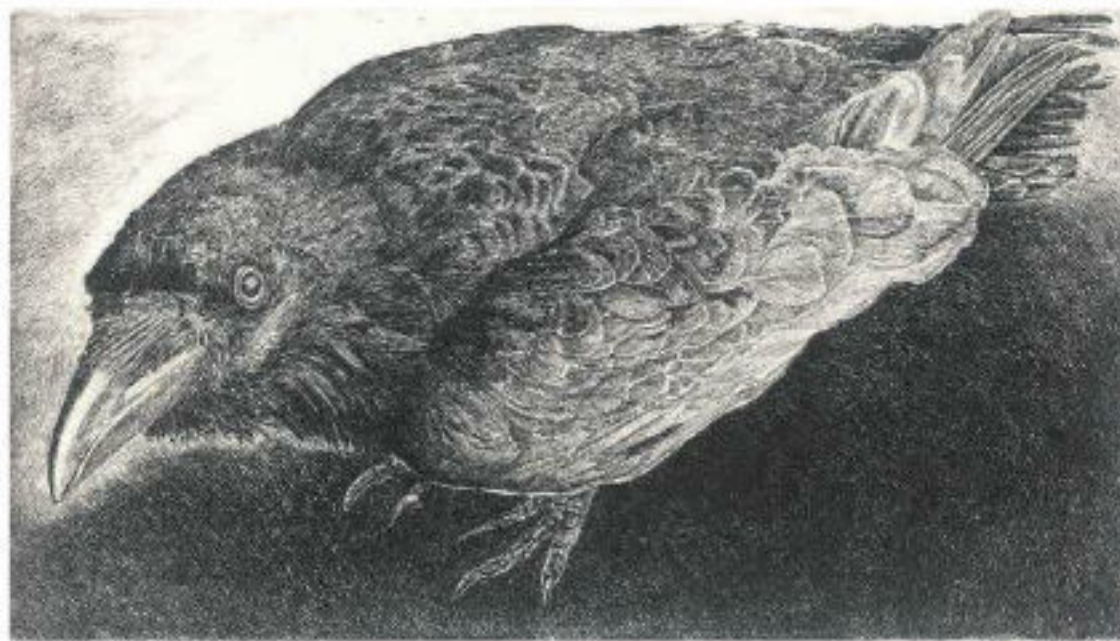
Galerie van Strien, Nieuw-Amsterdam: 3 april tot en met 26 juni. Openingsdagen: vrijdag, zaterdag en zondag van 13.00 tot 17.00 uur. Daar vindt zondagmiddag om 15.00 uur de officiële opening plaats door schrijver/columnist Gerbrand Bakker.

Museum Möhlmann, Appingedam: 3 april tot en met 3 juli. Openingsdagen: vrijdag, zaterdag en zondag van 13.00 tot 17.00 uur.

Museum Schokland: 9 april tot en met 19 juni. Openingsdagen: dinsdag t/m zondag van 11.00 tot 17.00 uur.

Slot Zeist: 12 april tot en met 19 juni. Openingsdagen: dinsdag t/m vrijdag van 11.00 tot 17.00 uur, zaterdag en zondag van 13.00 tot 17.00 uur.

Natuurhistorisch Museum Rotterdam: 16 april tot en met 17 juli. Openingsdagen: dinsdag t/m zondag van 11.00 tot 17.00 uur.

Etsen van Han van Hagen. Eigen foto